

Državni izpitni center

M 0 4 1 5 5 1 1 3

SPOMLADANSKI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 7. junij 2004

SPLOŠNA MATURA

Izpitna pola 1**1. VPRAŠANJE**

1. Vsak pravilen odgovor se vrednoti z 1 točko, skupaj 5 točk. Optično se spremeni:
  - A) oblika krožnice se zdi nekoliko oglata oblika;
  - B) vodoravne linije niso videti vzporedne, smer, dinamično, linija deluje ukrivljeno;
  - C) figura z oddaljenostjo raste, velikost;
  - D) polovici krožnice na levi in desni se ne zdita enako napeti, iluzija telesa;
  - E) vodoravna črta ni videti povsod enake debeline, napetost, teža.Ocenjevalec po svoji strokovni presoji upošteva tudi druge pravilne odgovore.
2. Smiselne odgovore vrednotimo z 2 točkama. Iz kandidatovega odgovora mora biti jasno, da imamo opraviti z več prostorskimi ključi, ki so soodvisni. V tem primeru sta najpomembnejša dva: oddaljenost figur od spodnjega roba slikovne ploskve in konvergenca linij kot posledica centralne perspektive.
Možen pravilen odgovor je tudi npr.: Zaradi konstante velikosti dojemamo manjšo figuro, ki je bližja bežišču enako veliko, kot tisto, ki je večja.
3. Smiselne odgovore vrednotimo z 2 točkama. Npr.: Konstanta velikosti nam omogoča, da predmete, ki jih z oddaljevanjem sicer vidimo manjše, še vedno doživljamo kot konstantno, enako velike; ali: Konstanta velikosti omogoča, da lahko učinkovito presojamo o dejanskih velikostih predmetov v prostoru, pa čeprav so le-ti lahko bolj ali manj oddaljeni od opazovalca, velikost se ne spreminja.
4. Druge vizualne konstante so: konstanta oblike, svetlosti in barve. Kandidat dobi 1 točko, če navede vsaj dve vizualni konstanti.

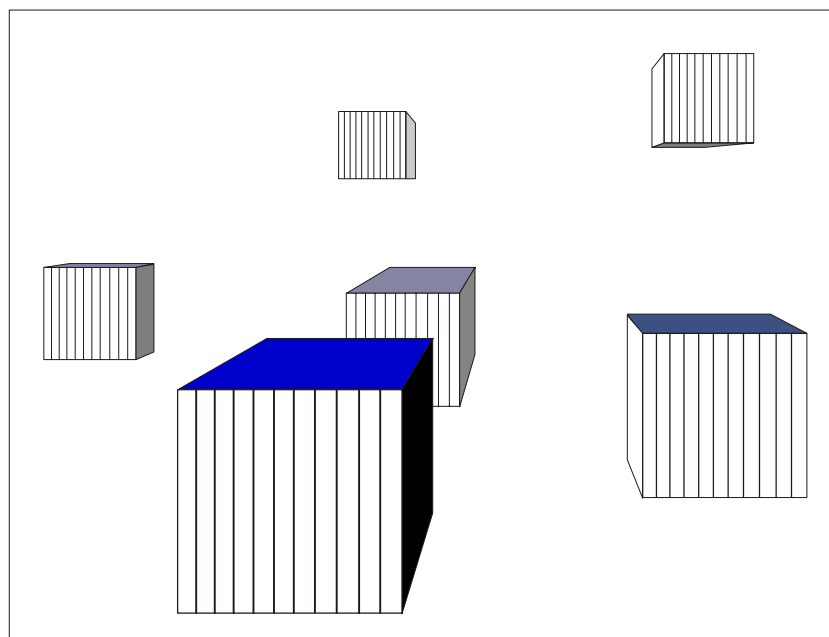
2. VPRAŠANJE

1. Rešitev, ki vključuje sedem prostorskih ključev, je dana v slikovnem gradivu:

- konvergenca vzporednih linij;
- stopnjevanje velikosti;
- senca;
- stopnjevanje gostote texture;
- položaj predmeta v slikovnem polju;
- prekrivanje;
- zračna perspektiva.

Kandidat lahko uporabi še druge ključne (barvna perspektiva, barvna modulacija, izginjanje podrobnosti ...).

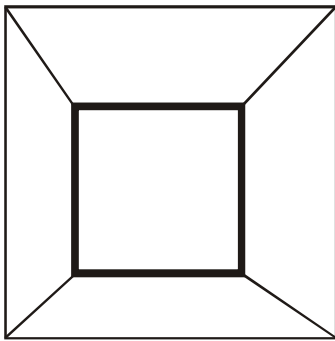
Za vsak razvidno uporabljen prostorski ključ dobi kandidat po 1 točko. Za 7 ali več ključev dobi največ 7 točk.

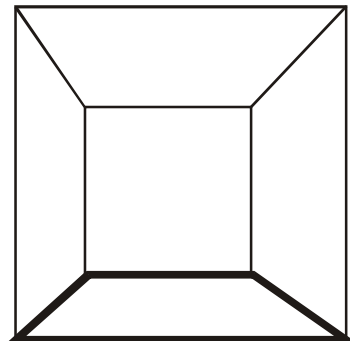
2. Za vsak z besedami opisan prostorski ključ, ki ga je kandidat uporabil v svoji rešitvi, dobi še po 1 točko, največ 7 točk. Če je opisal vse svoje uporabljene prostorske ključne iz naloge 2/1. Skupaj dobi lahko največ 14 točk.

3. VPRAŠANJE

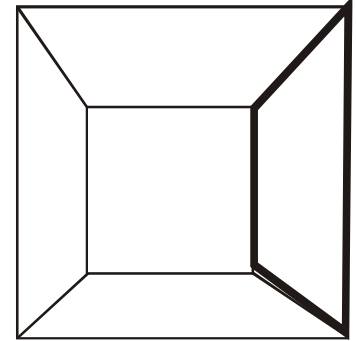
1.

umirjeno

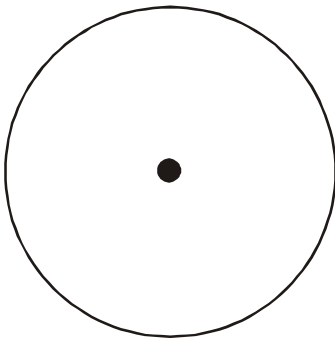

stabilno

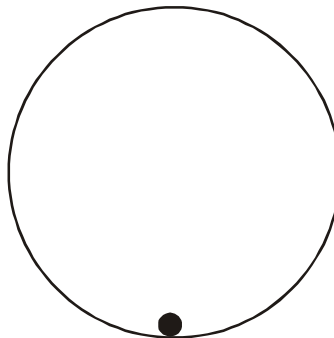

dinamično

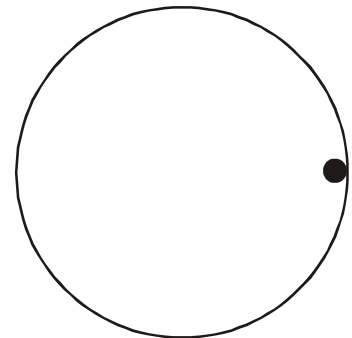
2.

umirjeno

stabilno

dinamično

- štejejo se vsi odgovori, ki so poudarili eno od črt stranic ploskve;
- primer ne pisanih odgovorov pod risbami se upošteva vrstni red kot je naveden v vprašanju;
- zamenljiva sta lahko odgovora - umirjenost s stabilnostjo;
- navodila moderirana iz naloge 3/1, veljajo tudi za nalogo 3/2.

Kandidat prejme za vsako pravilno rešitev po 1 točko, skupaj največ 6 točk.

4. VPRAŠANJE

1. Kandidat dobi 2 točki za pravilno poimenovanje vseh odtenkov in 4 točke za pravilno upodobljene odtenke rdeče barve, skupaj 6 točk. V vertikalni smeri od vrha navzdol: bela, srednje siva in črna. Zgornji rob trikotnika predstavlja stopnjevanje od bele prek svetlo rdeče do intenzivne rdeče. Spodnji rob trikotnika predstavlja stopnjevanje od intenzivne rdeče prek temno rdeče do črne. Krog v sredini pa predstavlja mešanico intenzivne rdeče s sivo, skratka odtenek rdeče srednje intenzivnosti.
2. Kandidat dobi po 1 točko za vsak pravilen odgovor. Od leve proti desni:
  - stopnjevanje od rdeče do bele
  - stopnjevanje od rdeče do črne
  - stopnjevanje od črne do bele
  - odgovori v 4/2 so odvisni predstavljene orientacije barvnega reza iz vprašanja 4/1
  - stopnjevanje svetlosti rdeče barve srednje intenzivnosti (oz. nasičenosti)
  - stopnjevanje intenzivnosti rdeče barve oz. nasičenostiKot pravilne odgovore štejemo tudi tiste, iz katerih je razvidno, da kandidat problematiko razume.
Npr.:
  - svetljenje rdeče
  - temljenje rdeče
  - od temnih k odtenki rdeče srednje intenzivnosti (nasičenosti)
  - različna intenzivnost oz. nasičenost rdečeSeveda je možno, da kandidat ne izbere rdeče barve, temveč katero koli drugo barvo barvnega kroga.
Možni odgovori v vprašanju 4/2: nasičenost, saturacija, čistost, intenzivnost.
3. Barve so v barvnih telesih urejene po svetlosti, nasičenosti (intenzivnosti) in barvnosti.
Možna raba izrazov:
Npr.:
  - kromatičnost = barvitost
  - barvna čistost = intenzivnost

(1 točka)
4. Ne spreminja se barvnost. (2 točki)
Npr.:
  - barvni rez je lahko poljubno orijentiran.

5. VPRAŠANJE

Uporabljen je element kontrasta: ravno – okroglo, trdo – mehko, veliko – majhno, omejeno – neomejeno, navpično – vodoravno

Grafično: proporcijska razmerja med orisanimi ploskvami, glavni napis v proporcu kvadrata.

Za vsak predstavljen kontrast ali določitev razmerja (npr. z diagonalo) po 3 točke:

– pri vrednotenju (ocenjevanju) odgovora se upoštevajo odgovori v pisni in tudi grafični obliki.

Največje možno število točk je 15.

Izpitna pola 2

Likovna naloga se vrednoti po naslednjih štirih merilih: kreativnost, uporaba likovnoteoretskega znanja in upoštevanje pogojev naloge, tehnična izvedba, zagovor likovne naloge – izdelka. Likovna naloga – izdelek sestoji torej iz likovne naloge – izdelka v ožjem smislu (40 točk), in iz kandidatovih pojasnil h kompoziciji naloge (10 točk).

Likovno nalogo – izdelek v ožjem smislu vrednotimo po posameznih merilih, in sicer:

1. Kreativnost (25 točk)

Merilo kreativnosti je čim večja ustvarjalnost pri izvedbi naloge znotraj njenih zahtev. Pri tem je treba upoštevati čim bolj zanimivo rešitev kompozicije kot sinteze oblik v celoto. **Pojem oblika je tu mišljen morfološko in sintaktično in ne zgolj kot likovni element.**

Od 0 do 5 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Poleg tega rešitev naloge kaže na slabo razumevanje likovnega problema, zastavljenega v nalogi.

Od 6 do 10 točk dobi tisti kandidat, čigar rešitev likovnega problema je pričakovana in čigar izbor oblik je manj izviren. Medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji je povprečno domiselno.

Od 11 do 15 točk dobi kandidat, čigar rešitev je manj pričakovana in bolj izvirna. Njegov izbor oblik je domiselnejši, medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji je izvirnejše.

Od 16 do 20 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno in kreativno uporabo kakšnega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča.

Z izrabo interakcije oblik in barv mu je uspelo prepričljivo izraziti enega od izbranih gibanj.

Od 21 do 25 točk dobi kandidat, čigar rešitev je zelo izvirna in kaže visoko razvito individualnost pri lotevanju likovnega problema. Kandidatu je uspelo komponirati oblike in barve tako, da nas preseneča. Z interakcijo oblik in barv mu je uspelo **izredno** prepričljivo izraziti izbrane vrste gibanja.

2. Uporaba likovnoteoretskega znanja in upoštevanje zahtev naloge (10 točk)

Od 0 do 2 točk dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja, da bi dosegel enotnost rešitve.

Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje.

Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretni oblikotvorni situaciji (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna različne možnosti komponiranja oblik in njihovih lastnosti ter jih zna izbrati oziroma uporabiti dovolj primerno glede na svojo osnovno idejo, ki prikazuje gibanje.

Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretni oblikotvorni situaciji (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna različne lastnosti oblik in njihovih lastnosti ter jih zna dovolj suvereno izbirati, da bi dosegel čim bolj zanimiv učinek gibanja.

Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretni oblikotvorni situaciji (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna možnosti uporabe različnih oblik in njihovih značilnosti ter jih zna **izjemno** suvereno izbirati oz. vključevati v kompozicijo, da bi dosegel čim bolj zanimivo in kreativno rešitev.

3. Tehnična izvedba (5 točk)

0 točk dobi kandidat za malomaren izdelek.

Od 2 do 3 točke dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, vendar je opaziti nedoslednosti pri izvedbi.

Od 4 do 5 točk dobi kandidat, ki je dosleden v izvedbi izbrane tehnike. Iz likovne naloge se da razbrati, da se zaveda široke palete možnosti izražanja, ki mu jih ponuja izbrana likovna tehnika.

4. Zagovor izdelka (10 točk)

Kandidat naj bi v zagovoru znal pojasniti uporabo likovnih izraznih sredstev v svoji kompoziciji, t. j. likovnih elementov, likovnih spremenljivk in kompozicijskih načel. V dani nalogi mora predvsem znati obrazložiti uporabo tistih izbranih likovnih izrazil, ki vplivajo na učinek gibanja v kompoziciji. Zagovor ne zahteva pojasnjevanja tehnične izvedbe izdelka.

Od 1 do 2 točki dobi kandidat, ki navede le eno likovno izrazilo (oziroma majhno število), uporabljenih v kompoziciji. Nekatera izmed njih so nebistvena glede na zastavljen likovni problem.

Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki samo navede bistvene lastnosti kompozicije.

Od 5 do 8 točk dobi kandidat, ki poleg pomembnih lastnosti oblik, uporabljenih v kompoziciji, našteje in opiše tudi uporabljena kompozicijska načela smiselno in razumljivo.

Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki smiselno in razumljivo predstavi in opiše kompozicijo ter na visoki ravni izčrpno analizira najpomembnejša likovna izrazila, s katerimi je dosegel učinek gibanja v kompoziciji, in obrazloži njihovo medsebojno učinkovanje.